

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pečetna enostolpna vrsta 2.25 Din. Pri večjem številu objav popust.

Št. 87.

V Ljubljani, sobota 17. aprila 1926.

Leto I.

Velika proletarska manifestacija.

KONGRES SPLOŠNE DELAVSKE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Zagreb, 15. aprila.

Kongres ORSJ, ki se je vršil na Velikonočne praznike, je bil za Zagreb in za delavski pokret cele države velikega pomena. Bila je to res impozantna manifestacija. ORSJ je s tem kongresom dokazal, da je njegovo veliko in intenzivno delo, ki ga je razvil po celi državi, rodilo lepe uspehe. Pomembnost te manifestacije moremo še najbolj oceniti, ako uvažujemo posebni organizacijski material te splošne delavske zveze. ORSJ obsega vse tovarniške delavce, zaposlene v težki industriji, v industriji cementa in stekla; v tekstilni, sladkorni in kemični industriji ter končno pristaniške delavce. Torej baš one industrijske panoge, v katerih je zaposlen večinoma oni del proletarijata, ki je organizacijskemu delu najmanj dostopen. V teh industrijah prevladujejo večinoma nekvalificirani oziroma polkvalificirani delavci. To treba podčrtati, ker je posebne važnosti. Kvalificirani industrijski delavci so že zaradi svoje strokovne izobrazbe kulturno močnejši, razredno zavrednejši, kar ni slučaj pri nekvalificiranih ali polkvalificiranih delavcih, ki so večinoma šele prišli v tovarne. Prišli so v tovarne večinoma iz vasi, iz sredine, v kateri je organizacija in moderni, razredno bojevni strokovni pokret popolnoma nepoznan. Kljub tej temeljni oviri se je ORSJ posrečilo zagnati med to delavstvo razredno spoznanje, utrditi razredno organizacijo in razredno borbo. To je vsekakor razveseljiv pojav in velik uspeh. Kako močno se je ORSJ uveljavil med tem zanemarjenim in skrajno izkoriščenim proletarijatom in kako močno se bo še razvil, je pričal zgovorno sijajno uspešno letošnji kongres, katerega se je udeležilo 82 delegatov iz cele države. Slovenija je bila na tem kongresu prvič zastopana, ker je bil to prvi skupni kongres, odkar je izvedeno zedinjenje Občega Rudniškega Saveza Jugoslavije z bivšimi organizacijami tovarniških delavcev.

Delo kongresa je bilo ogromno in referati, razprave ter diskusije so bile na odlični višini, kar znači, da ORSJ razpolaga z lepim številom izvežbanih funkcionarjev.

Kongres, ki se je vršil v veliki dvorani zagrebskega »Kola«, se je pričel ob 8. zjutraj. Otvoril ga je predsednik Zveze s. Haramina. Spomnil se je v svojem otvoritvenem govoru velikega voditelja, pokojnega Viljema Bukšeka, spomnil katerega so vsi navzoči delegati stoji zaklicali trikratni »Slava!« Nato je povdarjal važnost in velike naloge kongresa in dal besedo sodr. L. Pavičeviću, ki je pozdravil kongres v imenu URSSJ. Nato so sledili pozdravni govori ostalih predstavnikov Zvez in Delavskih zbornic. Delavsko pevsko društvo »Enakost« je zapelo »Internacionalno«, ki so jo vsi navzoči stoji poslušali.

Tajnik Zveze s. Beker je podal obširen referat o delu Zveze za časa zadnjih dveh let. O spremembah zveznega pravilnika je poročal s. Kotur, o pravilniku tarifnega in stavkovnega pokreta pa s. Haramina. Referat o organizacijskem in agitacijskem vprašanju je imel s. Beker, o tisku pa s. Gajšina.

Razprave in diskusije so bile zelo živahne; udeležili so se debate skoro vsi delegati. Kritika je bila mirna in stvarna, vsi so pokazali, da razumejo in cenijo naloge in moč Zveze in da hočejo delati skupno in vneto na njeni popolni dograditvi.

K vprašanju strokovnega zedinjenja in odnošajev strokovnega pokreta napram ostalim delom delavskega pokreta, je bila na predlog s. Kotura sprejeta soglasno sledeča resolucija:

»Kongres Splošne Delavske Zveze, ki se je vršil dne 4. aprila 1926 v Zagrebu, je po poročilu zvezne uprave o delu Zveze v zadnjih dveh letih, posebno pa po poročilu o sodelovanju ORSJ pri delu za zedinjenje razredno bojevnih organizacij cele države sklenil:

1. Kongres pozdravlja delo za strokovno zedinjenje, ki je prišlo z osnovanjem Zedinjene Delavske Strokovne Zveze Jugoslavije do svojega pravega izraza. Obenem pozdravlja kongres v naprej vsa bodoča prizadevanja, da se dosedanja delni rezultati izpopolnijo in dokončajo s popolnim strokovnim zedinjenjem vseh razredno bojevnih delavskih organizacij. Kongres je mnenja, da mora normalnemu zedinjenju predhoditi tudi idejno zedinjenje v vseh vprašanjih, ki so pomembna za delavski strokovni pokret, ker je to predpogoj ustvaritve in ukrepitev organizacijskega edinstva proletarskih razrednih sindikatov.

2. Podčrtujoč gori navedeno stališče, kongres ORSJ naglašuje, da se zedinjevalno strokovno delo nikakor ne sme razvijati na škodo popolnega in harmoničnega sodelovanja sindikatov z vsemi ostalimi deli našega proletarskega razrednega gibanja. Kongres ne vidi v tem samo garancijo, da se ne bo zanesla v delavski pokret kot celoto zmešnjava, marveč tudi predpogoj za uspešno borbo na polju kulture, ekonomske in politične osamosvojitve delavskega razreda.

3. Kongres nalaga novoizvoljeni upravi, da se v svojem bodočem delu drži gorinavedenih smernic, da ves svoj vpliv v vseh forumih proletarskega razredno bojevnega pokreta izrabi v to svrhu, da se v našem delavskem pokretu vstvari potrebni paralelizem, med njegovimi posameznimi deli, kakor je to v navadi pri delavskih pokretih v vseh ekonomsko in kulturno razvitih državah in celo med samimi vrhovnimi instancami našega internacionalnega proletarskega gibanja.

Drugi dan so se vršile konference z delegati posameznih industrijskih strok, da se ustanovijo podzvezne organizacije, v kolikor jih še ni. Vršile so se štiri konference: konferenca že obstoječe podzveze delavcev sladkorne industrije, konferenca predstavnikov lesne industrije, konferenca delegatov steklarske industrije in končno konferenca predstavnikov pristaniških delavcev. S tem so bili postavljeni temeljni podzvezam, izvoljeni so bili podzvezni odbori in razdeljene funkcije.

Postavljen je bil s tem definitivni in trdni temelj tej naši najnovejši organizaciji, ki je vredna sovrstnica ostalih velikih naših delavskih sindikatov, ki se skupno bore za boljšo bodočnost in popolno zmago delavstva.

Cr. Z.

VREMENSKI PREOBRAT V HERCEGOVINI.

Sarajevo, 17. aprila. V Hercegovini divjajo že več dni hudi viharji z dežjem in točo, ki so napravili v vinogradih in tobačnih nasadih veliko škodo.

Delavčevo življenje je brez vrednosti.

Rudniška katastrofa v Mostarju. — 8 delavcev mrtvih. — Inšpekcije dela demontirajo. — Rudarske direkcije se ne brigajo. — Kje so varnostne naprave?

V Mostarskem premogovniku se je zgodila strašna nesreča.

VODA UDRLA.

Ker je rudarski podjetnik v prvi vrsti gledal na dobiček, je zgradil zid, ki naj zadržuje vodo, tako nezadovoljivo in nezadostno, da je voda udrla v rov.

8 DELAVCEV UTONILO.

V borbi za kruh, v borbi za obstoj in življenje upropastila je podjetnikova dobičkaželjnost 8 družinskih očetov.

DEMONTAŽA INŠPEKCIJE DELA.

Evropski škandal so varnostne razmere v jugoslovanskih rudnikih. Nikoli ne bi bilo dovolj poštenih in dobrih inšpektorjev, ki bi upostavili v obratih varnost za delavsko življenje in zdravje. Kljub temu pa demontirajo, odpuščajo, prepuščajo delavce žalostni usodi, grozni bedi in pomanjkanju preostale nedolžne družine.

Delo za nove politične kupčije.

RADIĆ IN PAŠIĆ SE POSLAVLJATA. — KOROSEC RAZGOVARJA O GOSPODARSTVU. — MINISTRSKI SVET REŠUJE TEKOČE ZADEVE. — DELAVCI V MOSTAH BODO ŠE ČAKALI NA DELO.

Belgrad, 17. aprila. Po starem običaju sta se šla seveda Pašić in Radić in Superina nista pritegnila za svojo politiko iz radičevskega kluba nikogar. Zato je vlada brez parlamentarne večine in bi morala na prvi seji prihodnjega skupščinskega zasedanja demisionirati. Uzunović pa je uverjen, da bo do tlej s primernimi kupčijami primestaril svoji vladi tudi parlamentarno večino. Za to večino prihajajo v prvi vrsti v poštev slovenski klerikali.

V ostalem pa se potrjuje naše večerajšnje poročilo v polnem obsegu. Nikić in Superina nista pritegnila za svojo politiko iz radičevskega kluba nikogar. Zato je vlada brez parlamentarne večine in bi morala na prvi seji prihodnjega skupščinskega zasedanja demisionirati. Uzunović pa je uverjen, da bo do tlej s primernimi kupčijami primestaril svoji vladi tudi parlamentarno večino. Za to večino prihajajo v prvi vrsti v poštev slovenski klerikali.

VLADA POSREDUJE V ANGLEŠKEM RUDARSKEM SPORU.

London, 17. aprila. Ker pogajanja med rudarskimi delavci in delodajalci niso dosegla zaželjenega uspeha, je ministrski predsednik pozval predstavnike delavskih organizacij k sebi, da se o sporu informira in da v sporu posreduje. Predstavniki rudarskih organizacij so opozorili ministrskega predsednika, da so pogajanja zastala in ni skoro možnosti, da bi se mogla nadaljevati.

FAŠISTOVSKI NAPAD NA VANDERVELDA.

Bruselj, 17. aprila. Belgijsko šovinistično časopisje je vprizorilo v zadnjih dneh proti zunanemu ministru Vanderveldu vsled zadržanja o priliki atentata na Mussolinija, najhujšo gonjo. Vandervelde je namreč edin — kakor smo že poročali — ostal dosleden svoji sodbi, ki jo ima o Mussoliniju kot človeku in politiku in mu ni čestital, da se atentat nanj ni posrečil. Sedaj so priredili fašisti shod, na katerem so fašistovski govorniki hujskali proti belgijski vladi, posebno pa še proti socialističnim ministrom. Po shodu so demonstranti srečali na cesti Vandervelda, ga obkolili in dejansko napadli. Vandervelde se je pred besnečo druhaljo s palico energično branil, dospela policija pa je demonstrante razgnala. Dogodek je povzročil veliko razburjenje in delavske organizacije bodo ukrenile v zaščito svojih pristašev obširne varnostne odredbe.

V BOLGARIJI VLADA VZOREN RED.

Sofija, 17. aprila. V Bolgariji se še vedno ponavljajo najbolj predrzni politični napadi. Sedaj je zopet tolpa oboroženih fašistov napadla na progromski vlak v Vidinom, v katerem so se vozili tudi poslanci agrarne stranke, med njimi tudi minister Tomov in jih na avtomobilu neznanokam odpeljali.

ZA VOLITVE. — VOJAŠKI MANEVRI.

Bukarešta, 17. aprila. Že od marca sem se vrše v Romuniji velike koncentracije čet in vpoklicali so veliko število vojakov na orožne vaje. Na eni strani hočejo s tem vplivati na potek volilnega boja potom armade, na drugi strani pa vzeti kar največjemu številu volilno pravico. Opozicija je zaradi tega zahtevala od vlade pojasnilo, le ta pa zatrjuje: da je koncentracija vojaštva v zvezi z dalekosežno reorganizacijo armade, ki je z ozirom na obsežno državno mejo nujno potrebna.

ŠOFER SE USTRELIL VSLED AVTOMOBILSKE NEZGODE.

Linc, 17. aprila. V občini Brawinkel je zdrčal tovorni avto, na katerem so bile 4 osebe, po nasipu v reko. Pri tej nezgodi je izgubil eden nogo, vsj drugi pa so ostali nepoškodovani. Šoferja, ki je povzročil nezgodo vsled tega, ker je pogledal za neko deklico, je ta nesreča tako užalostila, da se je ustrelil.

Dnevne novice.

»Slovenec« je predvsem katoliško glasilo — tako stoji črno na belem v četrtkovem »Slovenec«. Prav bo, da si to odkrito in dragoceno »Slovenec« priznanje dobro zapomnimo. Kajti bili so časi, ko je »Slovenec« trdil, da je glasilo slovenstva, itd. In ni izključeno, da bo »Slovenec« to ob priliki zopet trdil. Sedaj vemo, da je »Slovenec« po lastnem priznanju enkrat za vselej predvsem katoliško glasilo. Tako.

Ljubljanskega škofa vzmernirja Lorba proti takozvanemu brezverskemu časopisju prav resno. Se pri večerajšnji birni mu to za današnje srečne čase preteško vprašanje ni dalo miru. Kar iz prižnice in brez prikrivanja in daljših uvodov, je izrekel svoj ana-tema nad nekatoski časopisjem, ter seveda toplo priporočal »Bogoljuba« ter slične take zročene katoliške tedenske modrosti. Mora pa biti verska vnema slovenskih ovčic res slaba in revna, če se naši cerkveni dostojanstveniki tako bojijo, da bi jo mogla omajati dolgočasna in plitva demokratska »Domovina«.

Stavbna akcija mestne občine za Bežigradam. Mestna občina gradi za Bežigradam nekaj zaslihih zgradb. Ker nam gotovo ne bodo verjeli, če rečemo, da je taka akcija absolutno zgrešena, bi prav resno svetovali, naj pridejo odgovorni gospodje poslušat enodušno sodbo vseh onih, ki hodijo gledat, kako se po nepotrebnem zadržava denar za take zasilne hiše. Vsek pravi, to ni pametno in gospodarsko, boljše bi bilo, če bi občina nadaljevala stavbno akcijo po načrtih prejšnjega občinskega sveta.

Žurnalistična nedostojnost. Pisava našega časopisja je v zadnjem času zopet prestopila meje najenostavnejše dostojnosti. Vsako stvar belijo časopisi z osebnimi izpadi, nedostojnimi žaljivkami, popolna podivjanost in posurovelost prevladuje v medsebojnih polemikah. Najbolj žalostno pa je, da je zašel na to stran tudi »Narodni Dnevnik«, torej list, ki je vzel dostojnost in moralno do svojega konca v zakup in ki ima v žurnalistiki pravzaprav edino nalogo, da vzgaja v moralnosti in dostojnosti žurnalistično javnost. Zato se je vsaj navidez izogibal vsem klevetam, ordinarnim lažem, obrekovanjem in prostaškim psovkom. V zadnjem času pa je ponovno pisal v takem tonu, da je prekosil v nedostojnosti vse ostale liste. Tako na primer dosledno nazivlje mariborski »Tabor« z jedilnim listom, torej s psovko, ki absolutno ni na mestu. Če že nam kedaj nide pod pero ostrejša beseda, ki jo »Narodni Dnevnik« seveda takoj zapazi in nam zato tudi zameri, ni tako hudo. Hudo pa je, če je »Nar. Dnev.« padel na nivo prostaškega in neokusnega zabavljanja. Nam je resnično žal za »Narodni Dnevnik«.

Naši državniki se pridno tožarijo, čedno klevetajo drug drugega, tudi poljubujejo se in vse kar je treba, da je več senzacije in pa zabave. Med vsemi se najbolj odlikuje Radić. Ta se tožb res ne boji in so tožbe že njegova specialiteta. Če ga ne tožijo profesorji, ga tožijo učitelji, da o tožbah ministrov niti ne govorimo. Pa Radić se bo že izmazal, če ne drugače, bo pa nasprotnike poljubil, saj je v tem radodaren... Ampak težje se bo izmazala država, če je resnica, da jo toži knez Turn Takxis in sicer, za čedno svoto 140 milijonov dinarjev. Ta svota naj bi bila odškodnina za izsekavanje gozdov na njegovih posestvih. Pravijo, da je knez energičen in da ima dobro zaslombo pri naših državnih zaveznikih in da se je resno nadejati, njemu in nam, da mu bo morala država odšteti ogromno svoto. In tako životarimo v tožbah in krizah, če prebolimo eno, ustvarimo si pet novih.

»Jutro« je zadnjič pisalo: Radić mora iz vlade ven... in Radić je »Jutro« poslušal in šel sven« iz vlade in svoje »urejeno« prosvetno ministertvo izročil — radikalu Miši Trifunoviću. In »Jutro« bo jutri pisalo: Trifunović mora iz vlade ven... Pribečević noter! Toda pot mu je še dolga in trnjeva, s trujem jo je zasadil Stipica Radić.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani z ozirom na sedanjo stavbeno sezijo opozarja vse naročitelje zgradb, da so v smislu § 40 Zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. maja

1922. (glej Uradni list št. 169 iz 1. 1922.) solidarni plačniki za vse one zavarovalne prispevke, ki jih urad predpiše njihovemu stavbeniku za delavce zaposlene pri dotični zgradbi. Vseled tega je v lastnem interesu naročiteljev zgradb, da pri končnem obračunu zahtevajo od svojega stavbenika potrdilo Okrožnega urada, da ima vse predpisane prispevke plačane. Za slučaj neizterljivosti prispevkov od stavbenika, je namreč urad dolžan iste izterjati v smislu gori navednega zakonitega določila od naročitelja zgradbe.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani ponovno opozarja vse delodajalce, da izročajo denar le proti pravilno izstavljenemu potrdilu in samo onim inkasatom, ki se izkažejo z uradnim pooblastilom, da so upravičeni sprejemati denar.

Pravična kazen. Zalostno je, da je v naši armadi še precej razširjeno kľofutanje. Sicer je kaznjivo, ali dostikrat se vojak ne upa pritožiti, razni kaplari imajo pa oblast... Te dni se je pred sarajevskim sodiščem zagovarjal kaplar Josip Velic. Tepel je vojake in enega težko poškodoval. Dobil je 7 mesecev težke ječe, in ker je bil aktiven, so ga odslovili iz vojaške službe.

Siromašen invalid lepo prosim sodruge in usmiljena srca, da mi pripomorejo z denarnimi darovi, da se veselim na svojo novo službo. Cel leto sem bil brez službe; živim v velikem pomanjkanju in bedi z majhnim otročičkom. 21. t. m. moram nastopiti službo, pa nimam denarja za preselitev. Obračam se do usmiljenih sre sodrugov in jih prosim, da mi omogočijo, da končno pridem do kruha. Darove sprejema iz usmiljenosti do invalida-delaveca uprava lista.

ZIKA

je najboljša žitna kava!

Reklame

ne potrebuje

O. Bernatović

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo priporoča. 83

Vzgleden pacient. K nekemu zagrebškemu zdravniku je prišel kmet z ženo in ga naprosil, naj preišče njo. Med tem, ko je zdravnik preiskoval ženo, je hotel kmet preiskati zdravnikovo sukno; toda zdravnik ga je še pravočasno opazil in ga izročil policiji.

V bližini Zagreba je prenočil te dni v neki gostilni tesar Tovarnik Karol iz Celja. V isti sobi je prenočeval tudi Kerpolj Herman. Spala sta dobro in sicer Tovarnik najbolje. Ko se je zjutraj prebudil, je Herman že zdavnaj izginil, z njim je izginila tudi Tovarnikova listnica, v kateri je imel 1700 Din gotovine in delavska knjiga.

Samomori v Bosni so precej pogostni. Te dni si je zadržal nož v prsi Marko Gojić. Roko si je izpahnil, pa mislil, da ni zato zdravila in je šel v smrt. V Dobrljinu si je pa radi bolehnosti prerezal z britvijo vrat 65-letni starček Franjo Vuhan. Ker je bil v bližini zdravnik, je bilo starčka mogoče obdržati pri življenju.

V Belgradu so hoteli albanski emigranti napasti albanske delegate; namera se jim pa je ponesrečila, ker je napadalec pravočasno zalotila in aretirala policija.

V Dubrovniku so aretirali prebrisane goljufa, ki se je izdajal za načelnika železniške policije, za prijatelja prometnega ministra, in proložila mostno svoje občudovalce oskubil za lepe vsote. Končno ga je pa policija vendar vlovila in ga vtaknila v zapor.

Dobro se je obneslo neznanemu tatku, ki je vlomil v podstrešje Jožefa Rihteršiča na Krekovem trgu. Odnese je neopazeno 700 dinarjev. Hotel je vdreti še v Košakovo shrambo, toda tam mu je pa izpodletelo.

Železno dvigalo sta ukradla Ivan B. in Ivan D. posestniku Kržetu in ga prodala. Oba sta tatvino spretno tajila, stražniku se pa končno le izpovedala, da sta dvigalo res sunila in ga potem prodala, izkupiček pa bratovsko zapila.

KUNEROL

100% na čista mast iz kokozovih orehov,
zajamčeno izčiščena in higijenična,
se zopet dobiva
v vsih trgovinah.

in v njih smrdi, da si mora človek tiščati nos, če vstopi vanje. Mila in brisač ne dobe kaznjenci. Posteljne odeje so umazane in nikdar oprane. Na farmi se pridela veliko dobrega in tečnega živeža, kaznjence mpa dajejo samo polivko in zdrob. Stražniki tepejo kaznjence s količki. Jelnice so prisiljene se udajati stražnikom in preddelavcem. Denar, ki je poslan kaznjencem, izgine na misteriozen način. Edini zdravnik, ki je na tej poboljševalni farmi, je tudi kaznjence. Kaznjenci, ki imajo nekaj izkušenj, izjavljajo, da je ta poboljševalna farma najslabši kraj v Združenih državah.

V bližini Innsbrucka se je ustrelil univerzitetni profesor umetnostne zgodovine v Münchnu Maks Hauttmann. Našli so ga na smučeh že izkrvavljenega. Vzroka za samomor ni navedel.

Ponočnjaško življenje v Berlinu. Zadnje dni je berlinska policija zalotila več nočnih lokalov, kjer se je zbirala boljše družba iz domačih in tujih krogov. V teh lokalih so prirejale razne lepoticke eksotične plesne in sicer popolnoma nage. Prav tako so nage nastopale v skrivnih gledališčih, katere so priredili v posebnih skritih prostorih. Policija je mnogo čednih devic in lastnikov lokalov aretirala.

Pogumna pristašnja dvoboja. V budimpeštanski borilnici sta si stala nasproti mlad moški in 18 letno dekle. Dekle je pozvalo moškega na dvoboj in možakar je povabilo tudi sprejel. Zbrala sta si potrebne sekundante, določila orožje in boj bi se moral pričeti. Možakar se je slekel, kot je običajno, do pasu in isto zahteval od dekleta. Dekle se je protivilo, češ, da bi to ne bilo dostojno, sekundanti so pa pri tej zahtevi vztrajali. Dekle je bušilo v krčevit jok in orožje ji je zdrknilo iz rok. Tako je neslavno pogorela v duelu.

Veliki restavracijski načrti Rima. Italijanska vlada je notirala 60 milijonov lir za obnovo Rima, za podaljšek rimskega Forum, za gradnjo moderne galerije, univerze. Izkopati nameravajo tudi circus maximus in prenoviti via apia antiqua.

Število fašistov v Primorju znaša po ugotovitvi z dne 25. februarja 9225. Ti so redno vpisani v stranki. V vsej Italiji je vpisanih v stranki 425.000. Število v fašistovskih sindikatih vpisanih znaša 1.100.000; delavk je od teh

Največji naval

za nakup češkega in angleškega sukna za moške obleke bo de ta mesec sigurno pri tvrdki Josip Ivancič, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 4, kjer se prodaja izvrstno blago po **tovarniških cenah** le še do 31. maja 1926. Oglejte si zalogo in prepričajte se!

100.000... Gornje število kaže, da stanje fašizma v Julijski Krajinii nikakor ni tako sijajno, kakor sicer kriče fašistovski voditelji. Sindikati so še šibki. Tako je, da v deželi prevladujejo »elementi sovversivi« in fašisti imajo mnogo truda, da gospodujejo nad njimi.

Prijetna ječa. — Kaznjence v neki ameriški ječi obiskujejo ženske v celicah in pijače dobe, kolikor jo poželega. Tako so izpovedale priče governerju in njegovi preiskovalni komisiji, ki preiskuje obtožbe, katere so dvignili prohibicionisti. William Shaw, bivši kaznjencec je pripovedoval, da so mlada dekleta obiskovala kaznjence v njih celicah. Spominjati pa se ni mogel imen kaznjencev, ki so jih obiskovale mlade ženske. Izjavil je, da so kaznjenci imeli dosti opojne pijače v svojih celicah. Nekoč so nekateri kaznjenci vzeli zaplenjeno žganje, ki je imelo služiti kot dokaz pri sodniški obravnavi, kuhali so pa tudi sami žganje iz namake, ki je bila hranjena v gorazi. Everett Merill, neki drugi bivši kaznjencec, je pričal, da so kaznjenci, ki so delali v kuhinji prodajali pint žganja po štiri dolarje. Izpovedal je, da je imel 125 dolarjev v žepu, ko je prišel v ječo, a zapustil jo je le še z desetimi ali dvanajstimi dolarji. Ves drugi denar je zapravil na žganju.

80 Rusov zgorelo. Po vesteh iz Vilne je 80 oseb zgorelo v ruskem mestu Sluzeku, ki ga je te dni uničil požar. 800 hiš je popolnoma uničenih.

Socijalistična stranka pridobila 4000 članov. Ameriško glasilo socijalistične stranke poroča, da je stranka v enem letu napredovala za 4000 članov.

Kultura.**Drama.**

Sobota, 17. aprila: Ob 15. uri popoldne Henrik IV. Dijaška predstava po nižjanih cenah. Izven.

Nedelja, 18. aprila: Pygmalion. Izven.

Ponedeljek, 19. aprila: John Gabrijel Borkman. Red A.

Šport.

Jutrašnje nogometne prven. tekme.

Jutri, v nedeljo, se odigra ena najbolj privlačnih nogom. tekem, ki jih nudijo naši klubi. Nastop med SK Ilirija in ASK Primorje se pričakuje z veliko napetostjo, kar ni ničesar čudnega, če se pomisli, da sta ta dva kluba v prvi vrsti naša reprezentanta na sportnem polju.

Zadnja prven. tekma med obema kluboma je končala s pičlo zmago Ilirije v razmerju 3 : 2, medtem ko je Akad. SK Primorje v letošnji pokalni tekmi zmagalo povsem nepričakovano z 4 : 3. Razveseljivo je bilo pri tem dejstvo, da sta igrali moštvi fair ter predvedli deloma izvrstno igro, pa tudi publika se je vedla naravnost pohvale vredno. Pričakujemo, da se bo tudi jutri isto ponovilo, kar je pač potrebno, poudariti, ker bo publika jutrišnjo tekmo posetila brezdvomno v velikem številu.

Poleg SK Ilirije in ASK Primorje nastopijo še sledeči klubi: Igrišče SK Ilirije predpoldne ob 9.30 SK Slovan : SK Slavija, igrišče ASK Primorje ob 10.30 uri SK Jadran : SK Svoboda, popoldne na istem igrišču ob 15. rezervi SK Ilirije in ASK Primorje, ob 16.45 pa L. moštvi; ob 13.30 pa nastopita juniorski moštvi.

Celje.

Iz redne občinske seje celjske, dne 14. aprila 1926. Uvodoma je prebral g. župan razne izjave in interpelacije, med temi predlog s. Korena glede municijskega skladišča, ki se glasi: Meseca marca 1926. se je pri municijskem skladišču pripetila velika nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Vojak, ki je stal na straži, je ustrelil Karla Sredovnika, ki je šel ponoči po pešpoti, ki pelje v bližini skladišča. Smrtno ra-

njenega sta ga vlekla dva vojaka v vojaško bolnico. Redovom, ki opravljajo v našem mestu službo, manjka po veliki večini poznanje in razsodnost, ki bi nam jamčila da bi se slični slučajji več ne pripetili. Računati pa se mora tudi z dejstvom, da se bo kraj, na katerem se nahaja skladišče, vedno bolj in bolj obljubil in s tem nastaja nevarnost tudi vedno večja. In to ne samo zaradi straže, s katero ima posla mimoidoče prebivalstvo, temveč tudi vsled nevarnosti morebitne eksplozije v skladišču se nahajajočih eksplozivnih snovi. Ker je skladišče last mestne občine, predlagam sledeči predlog, ki ga naj sklene občinski svet celjski. Vojaštvu se vsled nevarnosti municijsko skladišče odpove. Da bo imelo časa za zgradbo sličnega skladišča kje drugje, v kraju, ki je manj obljuben in človeku nevaren, stopi odpoved v veljavo z dne 1. julija 1927. Do tedaj se pa naj zapro vsa pota, ki vodijo v bližino skladišča. — Nadalje je prebral izjavo zopetne združitve NS z SDS v delavno večino ter izjavo občinskih odbornikov dr. Dobovičnika in Modica, ki izjavljata, da izstopata iz NS, ker se ne strinjata s kompromisno politiko stranke. Nato prebere župan dolgo interpelacijo obč. odb. SLS dr. Ogrizka, tičejo se zgradbe okoliške šole. Interpelacija ima jasen namen, na vsak način preprečiti zgradbo okoliške šole za katero se že borimo 50 let. Klerikalcem se še ne mudi, oni bi najrajši čakali še nadaljnih 50 let. Gosp. župan dr. Hrašovec je v daljšem odgovoru pojasnil interpelantu, da je isti nasedel raznim šoli sovražnim demagogom in da so bili vsi sklepi od merodajnih faktorjev soglasni, ter je zavrnil vse interpelacijske točke, dovolil izredno debato, ker se je k interpelaciji oglasil s. Koren in obč. odb. učitelj Wudler. Sodrug Koren je razjasnil kakšna demagogija se uganja

zoper zgradbo okoliške šole in to v prvi vrsti od strani takozvanega nemškega obč. odb. okolice Celja, Petschuha, trgovca v Gaberjih in od strani klerikalcev. V narodu tiči največji kapital, vsled tega ni škode, če se investira za šolske namene še tako velika vsota. Obč. odbornik Wudler je pa statistično zavrnil trditve interpelanta, da bi bili sedanji razredi prazni in da bi se lahko deco okoliške šole spravilo v mestne šolske razrede. Interpelacija klerikalcev bo sramoten dokument v analih mestnega občinskega sveta. — Za občekoristno stavbeno zadrugo v Celju, prevzame mestna občina jamstvo za posojilo v mestni hranilnici v znesku enega milijona dinarjev, s katerim hoče zgraditi za svoje člane javne in privatne namesčence večje število enodružinskih hišic. V zadrugo lahko vstopi vsak, ne samo uradnik in se mu tudi lahko zgradi hiša, če izpolni vse pogoje, ki so predvideni. Glavni pogoj je, da mora imeti tisti, za katerega se zgradi hiša, vsaj 20% kritja za celotne stroške hiše. — Kurjaču v mestnem kopališču se je nameravala plača za približno 800 Din mesečno skrčiti in to radi skrčenja obrata na tri dni v tednu. Obč. odb. s. Koren je zavzel k temu stališče in pojasni razmere v kopališču, nakar se odsekov predlog amakne.

Predlog s. Korena glede delavskega praznika 1. maja naj v občinskih podjetjih delo počiva, delavcem pa se naj za ta dan plača ne odtegne, je bil soglasno sprejet.

Litija.

Požar v Litiji. V torek, 13. t. m. se je nenadoma dvignil v Gradu pri Litiji oblak, ki je naznanjal usodepolno uničenje proletarske hiše sodr. Marna. Sodr. Marn, vpokojeni železničar, se je boril vsa svoja mlada leta proti reakciji in sedaj, ko bi moral kot izžerpan

vpokojenec užiti nekaj miru v svoji hišici, mu pa iskra zažge slamnato streho. Hiša je popolnoma zgorela. — Marnov sin sodr. France je praporščak »Svobodinega« prapora, katerega je vedno zvesto čeval in imel pri sebi oziroma svoji bližini. V zmedu, ko praporščak sam ni vedel kaj naj bi rešil, se je spomnila prapora mati našega sodruga Strniša Staneta in rešila »Svobodni« prapor, za koje požrtvovalnost smo ji iskreno hvaležni. Marsikateri »Svobodni« nasprotni elementi so rekli: »če je že zgorela Marnova hiša, naj bi zgorel tudi svobodaški prapor«; toda mi bi vstrajali, čeprav bi požar »Svobodni« upepelil prapor. Gasilec so prihiteli še preden hitro in započeli svojo požrtvovalno akcijo, seveda pa ni bilo mogoče prihiteti poprej, ker je bil zaposlen vsak ali v obratih ali na polju.

Šoštanj.

Prvi Maj v Šoštanju. Majski odbor je sklenil za proslavo 1. maja v Šoštanju sledeči spored: Dne 30. aprila: a) okrašenje hiš z zastavami, b) ob 19. uri koncert na glavnem trgu in razsvetljava domov, c) ob 20. uri gledališka predstava »Jakob Ruda«, drama v treh dejanjih v Sokolskem domu. Dne 1. maja zjutraj: a) budnica po mestu, b) ob 8. uri zbirališče občinstva pred hotelom »Jugoslavija« in obhod po mestu z godbo in zastavami na čelu, c) ob 9. uri javen ljudski shod pred »Zadružnim domom« z dnevnim redom: Pomen praznovanja 1. maja in politični položaj. Popoldne ob 14. uri zbirališče pred hišo sodr. Teterja in korporativen obhod v hotel »Jugoslavija«, kjer se vrši ljudska veselica. Pri celi slavnosti svira Delavsko godbeno društvo.

**V DELAVSKE DOMOVE
»DELAVSKE POLITIKO«!**

Najcenejša in največja zaloga dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, delov in pnevmatike. Otroški vozički različnih vrst po čudovito nizki ceni. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, šivalnih strojev i. t. d. Shranijo se preko zime. Prodaja tudi na obroke. Ceniki franco!

„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna, dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

Produkcija - kréma za čevlje.

Zahtevamo in kupujemo vedno in povsod le „Produkcijo kréma“ za čevlje. 130

M. RAUCH

trgovina stekla
Celje, Prešernova ul.

priporoča steklo za okna, zrcala, slike, okvirje za slike, svetilke, porcelan, kameno posodo itd. itd.
Na drobno! :-: Na debelo!

MODROČE

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, otomane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik

Ljubljana, Krekov trg 7.

Berite!

Charles Dickens: Božična pesem v prozi-
Lovro Kuhar: Povesti.
Abditus: Predhodniki današnjega socializma in komunizma.
M. Beer: Karl Marks, monografija.
Zadružni koledar za leto 1926.
„Pod Lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se.

Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

SPOŠNO KONZUMNO DRUŠTVO „POSAVJE“

V ZAGORJU OB SAVI.

Ima svoje prodajalne v Zagorju, Loka pri Zagorju in Velenje. Blago prodaja vse vrste specerijskega in manufakturno po najnižjih dnevnih cenah. — Član lahko postane vsak.

Pristopnina Din 2.50

Delež Din 50.—

RAVNATELISTVO.

PRODUKCIJA!

Kupujte le

„Produkcija“ kréma
„Produkcija“ mast
„Produkcija“ plavilo
„Produkcija“ čistilo (Produktol)

Lastni izdelki „Produkcije“
osrednje nakupovalne, proizvajalne in prodajalne zadruge v Ljubljani

Konzumentje! Konzumentje!

Nakupujte svoje potrebščine

v prodajalnah

Konsumnega društva za Slovenijo r. z. z o. z.

Solidne cene. Točna postrežba.
Dobro blago.

Učlani se lahko v vsaki prodajalni. Pristopnina Din 2.50.
Delež Din 300.—. Jamstvo enkratno.

133